

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyed évre 1 frt 25 kr. — Községeknél, körjegyzőknél és tanítóknál 4 frt. Egyes szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Tóth János.

Társzerkesztő: Dr. Dudek János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. szám.

Hirdetési árak: Egy háromhasábos petsor ára bélyegen kívül 8 kr. Többszöri közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szög 2 frt 30 kr. minden további megkezdett 100 szó után 1 frttal több

A bábasszony.

(D.) Az öreg königsbergi filozóf, Kant Immanuel és a magyar színműíró Csiky Gergely között azt az eszmei rokonságot találok, hogy Kant egy nagy társadalmi igazságot foglalt szavakba, Csiky pedig ugyanazt életből vett és színművé alakított alakjain szemléltethetővé tette. Kant azt mondta, hogy minél műveltebbek az emberek, annál nagyobb színészek, a mi annyit jelent, hogy a művelt ember a valóságot teljesen ellentétes látszatba tudja burkolni, belső romlottságát igen sokszor a leggyönyörűbb erény mezével tudja eltakarni. Milyen sima, modoros, sőt erkölcsös a mai társadalom külső színe; mennyivel finomabbnak látszanak ma az emberek az utcán, a társaságban, a külső megjelenésben, mint a középkor nyers, barbár alakjai. Azonban a ki ezen finomkodó mai társaság belsejébe, a kulisszák mögé tekinteni tud, a kinek erre alkalma nyílik, mit talál? Vajjon a külső látszatnak megfelel-e a valóság; csakugyan olyan finomak, erkölcsösek, műveltek-e már az emberek, mint azt az utcai látszat mutatja? Oh mennyi színész, mennyi alakoskodó ember mozog a mai társadalomban! Csiky »Proletárjai«-ban a leányát áruló Szedervári Kamilla,

éppen oly tisztességesnek néz ki az utcán, mint a Bozóti Mártha uzsorása, éppen olyanok, mint a többi modern alak és ez a társadalom belsejébe markoló Csiky mégis mily fekélyekre, mily erkölcsi rothadságra mutat rá alakjaiban ezen külső tisztesség színe mögött!

Minél műveltebbek az emberek, annál nagyobb színészek. Csakhogy az ilyeneknél jobb, mert emberibb volt, az az ókori pogány, a ki midőn romlott volt, éretnesnek látszani nem akart, nem ámitotta magát és a világot, hanem amilyen volt, olyanok örököltette meg magát pl. Pompeji fali festményeiben, s szoborműveiben. Romlott volt, de legalább nem csalt; erényt nem fitogtatott, melylyel nem bírt.

Csiky tollára volna szükségem, ha teljesen elmondanám, a mit mondani akarok. Pedig nehezemre esik, mert az embert sohase néztem angyalnak, tudom összes gyarlóságait és elnézésre méltóknak tartom, a míg azok emberi határok között maradnak. De bünt, mely az emberiség érdekeivel ellenkezik, mely anyákat és gyermekeket tönkretenni van hivatva; bünt, mely az embert az állatiság felé süllyeszti, el nem hallgathatók. Pellengérré kell azt állítani, hogy még a magva is pusztuljon.

Nyitramegye egyik alsó járásában a

minap következő eset történt. Egy fiatal asszony, gyermekágyas, bábasszonyt hívott. Ez hogy hogy-nem, oly rosszul szolgálta körül a fiatal anyát, hogy csak egy másik bábasszony és orvos közbenjöttének köszönhetette, hogy szülése életébe nem került. Az asszony atyja a hatóság-hoz fordult, hogy az illető bábasszonyt fegyelmi alá kellene vonni, esetleg elmozdítani állásáról, mert tönkretetheti az anyákat. És vajjon mit feleltek a panaszosnak? A főbíró is mosta kezeit. Uram, ebben az ügyben, ezen személylyel szemben semmit se tehetek. Kötvék a kezeim, tudok sok mindenfélét, ismerem annak a személynek üzelmeit, de ha nagy botrányt előidézni nem akarok, nem fenýíthetem meg. Az apa csóválta fejét; no szépen vagyunk, az anyák tönkrehetnek egy bábasszony miatt és ezen segíteni nem lehet! Az apa másoknak is panaszkodott és megtudta azt, amit ez a toll leírni röstel, de mégis papírra tesz, mert utoljára is nem a tollnak, hanem az embereknek kötelessége a pirulás. Az a bábasszony gyermekelhajtással foglalkozik és összeköttetései miatt, nehogy napfényre hozza klienseit, semmit se lehet ellene tenni; s amint az illető apának megtudni sikerült, ezen bábasszony miatt már egy nő meghalt, egy másik megó-

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCÁJA.

Zsámbokréthy József.

1825 – 1899.

Nyitramegyének egy tipikus alakja költözött el az elhunytban. 50 éven felül működött a közéletben, 28 évig volt országgyűlési képviselő, és egyszer sem jubilált. Már ez is valami.

Különbem nem szándékom életrajzát megírni, megjelent az már, kelleténél rövidebben, de ez nem von le érdemeiből semmit, ha vannak neki.

Egy pár sort óhajtok emlékének szentelni, úgy a hogy én megismertem. Nem kritikát akarok gyakorolni, sem panegirikont írni, sem nekrológot, ez mind avatottabb tollak feladata. Én csak elcsevegni, ha úgy tetszik elpletykázni akarom az érdekes öreget.

67-ben láttam először, és nem tudtam azóta elfelejteni a benyomást, melyet reám vett.

67-ben ápril 27-én vonult be a megyébe gróf Csáky László főispán, de már előzőleg két nagy párt küzdött az uralomért.

Egyrészt Kubinyi Zsigmond a 61-ki megyei főügyész, Rudnay István 61-ki bajmóci főbíróval, másrészt Markhot János 48-ki 2 od alispán, gróf

Eszterházy István volt honvéd-kapitánnyal és a mártyr Jeszenák János népszerű vejével küzdöttek az alispáni székért.

Hatalmas két párt mérte össze erejét, öröm volt nézni a küzdelmet. Ekkor láttam Zsámbokréthy Józsefet először, a Markhot-Eszterházy pártnak Mikovényi János szállásán tartott pártértekezletén.

Vállas, közepes alak, halvány arcszín, fekete haj és korom színű ritka szakállal, mindig teljesen feketében, szintén fekete felöltőjét karjára akasztva; pantallóján zsinórral, az oldalán alul három zsinór-csattal jelezve a magyar bugyogót.

Halvány arcán bizonyos búskomorság volt mindig. Azt mondták akkor fia halálán kesergett, s azóta sem tette le a gyászruhát, mindig abban jart.

Ő, ki atyja nevét felcserélte a szeretett anyára, ki a kihalt fiának nevével, hogy azt tovább fejlessze, hőn szeretett fia halálával keresztülhúzza látta nagyra törő terveit. Hasztalan küzdte meg a tatári harcot magán póreiben. Nem volt fádalmainak immár célja, nem érdeke, mert a kinek érdekében tette, nem volt többé. Ezt a sebet bizonytal elte végeig hordta keblében, ez sajgott a fekete ruha alatt. Mert akármit mondjanak reá, az ő szíve jó volt, nemes volt.

Mint apa rajongással csüngött családján,

mint jó barát pedig véglegelhetig kitartott a mellett, a kit megszeretett és barátjának fogadott. Hogy ez a szív, a mely úgy tudott szeretni és oly hű volt, haragot is tudott oly hévvel tartani és gyűlölt is szenvedélyesen, az természetes.

Neki nem volt semmi annyira csekély, hogy ha barátjáról volt szó, óra hosszig ne „szpicseljen” az illető érdekében, és viszont ellenfelének legcsekélyebb hibája felett is elszónokolt, már az ő sajátos Tallerosy Zebulon modorában, ha kellett egy-két óráig.

Mint említém 67-ben két nagy alispáni párt küzdött egymással, s a küzdelemből az erősen 67-esnek prononcirozott Kubinyi-Rudnay párt került ki győztesen, mint a melynek sikerült a kormány-körökben elhitetni, hogy ő az egyedüli 67-es párt.

Ez irányban felhasználták Markhot szövetségét Eszterházyval, a ki 61-ben a határozati párt hive volt, és a balközéphez vonzá rokonzenve.

Ez különben csak ügyes sakkhuzás volt, mondják Tóth Vilmos részéről, hogy ezzel a határozott 67-es Csáky gróf jóindulatát megnyerjék.

Pedig tévedés volt ez, még pedig nagy. Mindkét párton vegyesen voltak a politikai színárnyalatok képviselve, és hogy a kisebbségben maradt pártból jegeceződött a későbbi ellenzék,

rült, de az élők miatt még ekkor se tetek vele semmit, tovább úzi mesterségét.

Egy-egy véletlen eset így tépi le azt a színes fátyolt, mely a mai művelt, erkölcsöt affektáló társadalmat fűdi. Az utcán, az emberek szeméi előtt csupa tisztesség, csupa szemérem, csupa becsület és a valóságban? A valóságban, a diszes maszkok sokszor állati förtelmeségeket rejtenek. A 19 század civilizáló, emberiesítő hatása alatt odajutottunk, hogy akár újból megírhatná sz. Pál a rómaiakhoz intézett levelét s újból elszámálhatná mindazokat a sötét bűnöket, melyeket ott a pogányok szemére vetett.

Gyönyörű haladás, melyben minden csak látszat, csalás, takargatás; melyben csak azért nevezhetjük magunkat műveltebbeknek, mert nagyobb színészek lettünk! Az említett bábosszony üzelmeit ismeri a hatóság, ismerik az orvosok és hagyják a dolgot menni a maga útján; mert ez is a modern műveltséghez tartozik, mert így magyarázzák ma a lovagiasságot, melynek egykor egyik főerénye a gyöngye nők védelme volt. Ha valaki csirkét lop, azt megvasalják; de a mi az erény védelmére, a sötét bűnök megakadályozására kívánatos, ott az illetékesek vállalkoznak; mert ha a bűnös anyáktól még oly nyomorult nemzedék is fog származni, a hatóság csak nem vétethet a palástolásra hivatott lovagiasság ellen!

De elég legyen ebből. Elég volt föl- említeni az esetet, elég volt rámutatni arra a titkolt fekélyre, mely a mai társadalmot emészt; elég volt fölívni az emberek figyelmét arra, hogy gondolkozzanak egy kicsit, hogy talán már túlsok is van az erkölcsi színészkedésből. Mivé lesz társadalmunk az igazi erkölcs nélkül, mivé lesz a valóban erkölcsös nők nélkül? Az élet nehéz, de önmegtagadás és a vágyak fékezése nélkül pokollá teheti azt a boldogságra hivatott ember. A tapasztalás ezernyi példával mondja ezt; de mikor

az ember panaszkodni tud, okulni azonban nem akar.

Válasz Massányi Mihály urnak.

Massányi Mihály részvényes ur a „Nyitra-megyei Közlöny“-nek és a „Nyitra-megyei Szemle“-nek f. július hó 16-iki számaiban intézetünk ellen irányuló cikket tesz közzé, melyben részben az 1898-ki mérlegünket bírálja, részben az intézet beületére vonatkozó intézkedéseket teszi kifogás tárgyává és végre azzal vádolja intézetünket, hogy uszortát követ el.

Mi az üzleti szokásokkal merőben ellenkezőnek találjuk, hogy 1200 részvényes közül egy részvényes a nyilvánosság elé citáljon egy pénz-intézetet és követelje azt, hogy mérlegét és intézkedéseit a publikum jelenletében előtte megokolja.

Massányi részvényes ur az 1898-ki mérleg megállapítására hivatva volt s a f. évi március 20-ki közgyűlésünkön módjában állott mindent megkérdezni — és meg is kérdezett mindent — amit tudni óhajtott.

A feleletet ott minden kérdésre meg is kapta. Az ezentul menő és minden komolyságot nélkülöző további vitát tehát a jó ízlés szempontjából mellőznünk kell, annál inkább, mert kritikájának és kifogásainak objektív alapjuk nincsen.

Ennek illusztrálására csak a következőket:

Massányi ur arra hivatkozik, hogy a régi igazgatóság, melynek 1898. évi november 29-ig ő maga is tagja volt, az 1897-iki mérleg szerint, 92,568 kor. 26 fillért osztott fel a törzsrészvények között, míg az 1898-iki mérleg 283 ezer kor. veszteséget mutat ki.

Hát ez igaz. Csakhogy az 1898-iki mérleg szerinti veszteség éppen abból állott elő, hogy Massányi ur, illetve a volt igazgatóság 1897-ben és az előző években nem nyereséget, hanem *alaptőkét* osztottak fel a törzsrészvényesek között.

A mi Felix János igazgatósági tagságát illeti, semmi sem akadályozta Massányi urat abban, hogy a részvényesek többségét a maga jelöltsége számára megnyerje és hiába való ezeknek szemrehányást tenni azért, hogy Felix ur iránt nagyobb bizalommal voltak, mint iránta.

Hogy a hat és fél millió kor. jelzálog után 6%-os kamatjövédelmet számít Massányi ur, azt mutatja, hogy igazgatósági tagságának 19 éve alatt nem szerzett tudomást arról, hogy ebből a hat és fél millióból három és fél millió kor. a magy. tptárak kpti jelz. bkjára van engedmé-

nyezve. Ez nem hogy 6%-ot, de 10%-ot sem hozott. És ebben megtalálja nyitját annak, hogy mily kifogástalan helyességgel számította ki az 535 ezer kor. kamatjövédelmet.

A számla különbözetei tényleg szomorú részét képezik az 1898-ki mérlegnek, mert ezek olyan tételekből állottak elő, melyeket előző mérlegükben aktíváknak mutattak ki, de a valóságban nem léteztek.

Az ösztöndíjak dolgában a közgyűlés azért vállalkozott oly bőkezűsége, mert neki azt mutatták ki, hogy arra alapjuk van, de mikor ezeket folyósítani kellett volna, az tűnt ki, hogy erre semmi fedezet sincs.

A tisztviselők fizetései képességük és szolgáltatuk értékéhez vannak viszonyítva. Ebben a tekintetben a válságból kikerült intézethez a takarékoság illik és nem a gondatlan könnyelműség.

A pesti igazgatósági tagoknak nem — nem díjai — hanem utazási költségei csekélységet képeznek azon férfiak egyéni sulyához, kiváló szakértelméhez és azon nagy szolgáltatásokhoz képest, melyeknek az intézet állandóan hasznát látja.

A mi azonban azt az állítást illeti, hogy intézetünk 7%-os és 8%-os kamatokon kívül 20%-os kezelési díjakat szed és uszortát követ el, ki kell jelentenünk, hogy ez az állítás a leghatározottabb módon valótlan. És minthogy ez az állítás a btó törv. 258. és 259. §§-aiba ütköző nyilvános rágalmazásnak cselekményét képezi, ennek megtorlása végett Massányi Mihály ur ellen a büntetőfeljelentést beadtuk. Ezzel a bírósági vitánk Massányi urral természetesen le van zárva.

Ordódy Pál,
az érsekújvári takarékpénztár
igazgatósági elnöke.

Ujdonságok.

Személyi hírek. Bartha Miklós országgy. képviselő, kitűnő publicistánk, kinek hasonlíthatatlan irályu vezércikkeit a „Magyarország“ hasábjain oly élvezettel olvassa a jölelkületű magyar közönség, e napokban megyénkben időzött, meglátogatva Köröskényben elvtársait, Polónyi Géza és Mérey Lajos urakat. — Venczell Ferenc pápai prelátnak, nagyprépost és Czeizel Gábor apátkanonok Marienbadba, Malatinszky József apátkanonok Karlsbadba utazott. Gr. Batthyány Vilmos pápai kamarás, püsp. titkár északsarkai utjáról hazakerkezett s azonnal Radosnára, a püspöki udvarba távozott. Dr. Tóth János, lapunk

az a dolgok politikailag természetes következménye volt.

Igy lett Zsámbokréthyből is megyei ellenzék 67-ben, mert társaival ő is a küzdelmet tovább folytató „Népkör“ tagja lett.

De amint a Szentál-féle secessio határozott színvallást provokált, Zsámbokréthy is visszatért a Deák-párthoz és híve maradt végig.

Mint szónok réme volt a hallgatóságnak; bár beszédeinek eszmei tartalma, okoskodásainak a furtangosságig meglepő fordulatai, mindig lekötvé tartották a figyelmet, melyet tótos hangszülőzása kiejtése, és sajátos mimikájába kísért gesztusai erősen próbára tettek.

Mikor felállott, már nevetésre csikiandozta a hallgatóságot.

Mindenki tisztában volt vele, hogy egy óránál alább nem adja.

Mikor képviselővé lett, nem volt kerületének oly választója, kinek érdekeit körömszakadtaig nem védte volna. Örökös kalapácsa 72. óta Baeszkády Jenő főbíró volt. Ez a két ember bszantotta egymást a végig.

Nem volt megyei bizottmány, a hol Zsámbokréthy különféle titulusok alatt nem támada volna Baeszkályt. Sona sem bocsátotta meg neki, hogy a képviselőválasztás-akor nem mellette volt.

Választó-kerületének legnagyobb támasza Chinorán volt. Rosz nyelvek mondogatták, hogy fejős tehenkéje is, mert tagosítási pörüket el tudta nyújtani az emberi kor legvégső határáig.

Mint mondom, Chinoránban minden kérdés országos volt. Erről szónokolt Jóska barátunk, minden nap. Léven akkor a megyei ülés tartama 7—14 nap, s vetekedvén egy kis parlamenttel.

Megesett, hogy Chinorán híres bírása „Magdolna“ — ki ne ismerné a régiak közül e nevet — a ki Zsámbokréthy kitaró párthíve volt, a főszolgabírónak valami lajstromokat be nem terjesztett idejére.

Nosza fogja magát Baeszkády és kiküldi Papanek Vincét, oly utasítással, hogy a kérdéses iratokat, ha kell erővel is szereze meg. Ez az utasításhoz híven — miután a dolognak nesztét vett bíró hazulról eltávozott — egyedül a bírónét találván haza, a bíró ládáját felnyitotta és a kívánt iratokat kivette.

Lett ebből kazus! Zsámbokréthy feljelentette a szolgabírót Papanek Vincét, Baeszkády Magdolent, és ez viszont a főbíró. Az egész dolog a bizottmány elé került. Zsámbokréthy az egész „népkört“ belevitte a tűzbe, még Baeszkády mellett, az jóllehet baloldali volt, a „Deákkör“ korifeusai törtek lándzsát Szulovszky Ignáccal élükön.

A harc elkecseregett volt, Zsámbokréthy a hányszor csak az ügyrend mellett lehetett, annyiszor beszélt.

Szónoklatait rendezen hangos derűtség kíséerte, különösen mikor Zsámbokréthy szónoki hevében ezekre a szavakra fakadt: „nem tudom felfognyi, hogy Chinorán községben Papanek szolgabíró miként merészkedett a bíró távollétében a bírónénál kotorászni?“

Óriás kacaj volt a szónok jutalma, s Mérey Vince, Simonyi János a maguk módja szerint variálták e themát; míg azután hosszas ide-oda szónoklás után ez az ügy is egy a vizsgálatra kiküldött külön bizottság uttévésztojében feneklett meg.

Mikor képviselőnek fellépett, a belügyminisztert, fő- s alispánt rőfnyi táviratokkal ostromolta. Ha egy hívét eltántorították, vagy párthíve házáról az ő plakátját leszakították, nosza távirat az alispánhoz, főispánhoz egyszerre, nem várta be még egyikök orvosolja sérelmét. És ez így ment az egész választási hadjárat alatt.

Még egy örökös ellenfele volt: és ez volt Simonyi János, méltó pendentja Zsámbokréthynek, még egyformán rekedtek is voltak mindig.

Az képzelhetlen volt, hogy e két ember

felelős szerkesztője az udvari könyvtár és a heiligenkreuzi levéltár tanulmányozására mintegy 8 napra Bécsbe utazott. Edelsheim-Gyulay Lipót báró hosszabb tartózkodásra sz. jános-elefánthi birtokára érkezett. Dr. Csarada János egyetemi tanár, városunk fia, és dr. Rudnyánszky Béla orsz. képviselő e hó 25-én az interparlamentaris konferenciára Stockholmba utaznak.

Kinevezés. Nyitrávámegye főispánja Bóna Lajost a nyitra-zsámbokréthyi szolgabírószághoz irnokká nevezte ki. — Duncasiu Hilár szám-tisztte nevezetett ki a nyitrai pénzügyigazgatóságához.

Megyei közgyűlés. Thuróczy Vilmos, Nyitramegye főispánja a megyei bizottmányt f. hó 28-ára rendkívüli nyári közgyűlésre hívta össze. Tárgyát megyei folyó ügyek képezik.

A nyitrai ipartestület előjárósága zászló-alapjának gvarapitása céljából, 1899. évi július hó 16-án Zoboron a Toifel-féle kerti helyiségben zártkörű nyári táncmulatságot rendezett, a melynek közel háromszázan vettek részt, és a melynek sikeres lefolyásáról a következőekben számoluuk be. Mint mindenkor, ugy most is sokan járultak ezen mulatság sikeréhez felülfizetésekkel. Felülfizettek: Ronchetti József 2 frttal, Huszár István, Müller Villibald, Unzeitik József 1 frt 50 krral, Mühlhauser Vilmos, Sulgán András, Linczmayer Antal, ifj. Köck Antal, Majlát Endre, Bacsa István, Duboviczky Imre, Toifel József, Pálukás József, Neugebauer Nándor, Ott András 1 frttal, Szupp Ferenc 90 krral, Belák József, Markovics János, Illés József, Szurmaj József, Pokorni Vendel, Bisztray törzsőrmester, Weigl Antal, Felix Rezső, N. N. Paszovszky Antal, Stefkovics Lajos, N. N., Novotny Vilmos, Szlanics Lajos, Haleczius Alajos, Ruscsák Aladár, Guderna Béla, Krausz Elemér, Prohászka Gusztáv, Juhari Károly, Hamburger Gyula, Friedmann Lipót, Arnold Bálint, Rozzon Sándor, Munk Jakab, Merkáder Antal, Braunsteiner Mihály, Biffl János, Stein Salamon 50 krral, Schlögl N. 20 krral. Fogadják a nagylelkű adakozók az ipartestületi előjáróságnak kiváló és hálás köszönetét. A szóban levő táncmulatság tisztán, minden kiadások fedezése után 110 frtot jövedelmezett. A megállapított műsor szerint a nyitrai zenekedvelők zenekara esti 8 óráig mulattatta a nagy-számú közönséget, miközben közrebocsátott a világposta és a vendégsereg jux tárgyakkal, s Blaskó József tréfás mutatványainak szemlélésével szórakozott. Esti 8 órakor kezdődött a tánc, mely általános jó kedv mellett egész virradtig tartott. Hogy mily kitűnő hangulat volt a fiatalabbaknál, mutatta azon körülmény is, hogy a rendezett francia négyest körülbelül 60 pár táncolta. Végül kötelességünknek ismerjük a hölgyeknek a jux tárgyak eladásánál tanusított kitartó faradozásukért köszönetünket nyilvánítani, annál is inkább, mert páratlan ügyességük által, bevétel tekintetében a várakozást nagyon is föllümltük. *Az ipartestületi előjáróság.*

egyert értsen. És mégis Markhot pártján együtt voltak. De azóta soha!

Azt mondták róla, hogy rabulista. Pedig nem volt közönséges erő a vitakozás terén, a hol már mindenki veszve látta az ügyet, ő tudott neki oly érdeket kölcsönözni, oly oldalról forgatta meg, hogy legalább is meglepte hallgatóit.

A véletlekig pártember, de hű és kitartó barát volt. Neki az elég volt, hogy jó barátjának valaki ellenfele volt, és ő egészen ellene fordult.

Frideczky főispán erős párthive volt. Óra-hosszat szónokolt védelmében. A midőn Frideczkyt az árvásügyek miatt támadták, egy meleg napon, midőn a vizsgáló-bizottság ivekre terjedő vádirata tárgyalattott, Zsámbokréthy is felszóllalt. Beszédét ekként kezdte: „Azt senki nem tette, a mit én. (Halljuk.) Én elolvastam Lónyaynak a bankügyről irt könyvét egészen. (Csodálkozás.) Én nem értettem. (Hangos derűltség.) De önök elolvasták a bizottság jelentését, a mely ennél rövidebb és látom még sem értik“. S ebből azután egy óras támadást intézett a bizottság ellen és „szpicselt“ Frideczky mellett.

Utóbb mindinkább leszorult a megyei küzd-térről, már csak képviselőségének és családjának élt.

Meg volt győződve, hogy csalódott az em-

Telefon Nyitra és Nagy-Surány közt. Megyénk első nagyobb távolságra szóló telefona Nyitra és Nagy-Surány között fel van állítva. A távbeszélőnek belső felszerelése még hiányzik, de a jövő héten az is elkészül. Örvendünk, hogy az első távolsági összeköttetést éppen Nagy-Surány kezd meg megyénkben. A telefon ugyan egyelőre csak vasuti szolgálatra lesz bevezetve — mi célból behozták a vasuti harangjelzést is Nyitra és Nagy-Surány közt, mint a fővonalon, — de ez kétségkívül az első lépés a megye telefon-hálózatához, mely Nyitra városában már is oly szép virágzásnak indult. Kelemen távirda- és telefon-felügyelő Pozsonyból e hó 21-én Nyitran jött és a vasut menten felállított telefont át is vette.

Őskori leletek Nyitran. Mint lapunk zártakor értesülünk, a Váralján lévő azelőtt Ronchetti, most dr. Ádám-féle emeletes ház udvarán őskori leletekre bukkantak. Dr. Ádám ezredorvos udvarát megnagyobbítani óhajtván, a várhegy oldalából leásatott, miközben őskori temető nyomaira akadtak. Kikerültek onnan urnák, csontok, melyeknek értékét azonban az előhaladott idő folytán nem vagyunk képesek mérlegelni.

Vizbefűt. Ugyilátszik, hogy a rendőrség jóvoltából kénytelenek leszünk ezen cím alatt lapunkban a nyári idő alatt egy allandó rovatot nyitni. Mult esütörtökön, július hó 20-án este Bartha János építésznel munkában álló Sebeszta Pál, 34 éves galgöci illetőségű kőműves két más társával az ugynevezett „Hankóczy-öböl“-höz fürdőni ment. Alighogy a vízbe léptek, Sebeszta társainak szemeláttára a vízben eltűnt. A hullát csak másnap reggel 1/24-kor fogták ki. — Már a multkor említettük, hogy a rendőrség ezen hírhedt és felette veszélyes helyen szigorúan tiltsa meg a fürdést, de az egyszeri kidoboltatásnál nem tett egyebet. Kívánatos volna, hogy naponta, különösen az esti órákban őrjáratokat küldjön a Nyitra partjára és a tilalom ellen vétőket szigorúan büntesse meg.

Egy járásbíró öngyilkossága. E hó 18-án, kedden délután érkezett Nyitrára Neumann Lajos nagytapolcsányi kir. aljárásbíró, s a „Korona“-ba szállt. Miután szerdán reggel a házi-szolga hosszú kopogtatására az ajtó ki nem nyílt, rosszat sejtve, az ajtót erőszakkal nyitatta ki. Borzasztó látvány tárult a belépők elé. Az agyon felöltözve feküdt Neumann hullája. Nyaka körül hatszor körülesavarva egy erős cukorszárga szoritotta a gégét. Az esetről a rendőrség azonnal értesítettett, míg a szomszédban lakó dr. Munels

berekben s bizonyos keserűség vett rajta erőt.

Meleg hű baráti szív. jó családfő távozott el, a kinek kitartó küzdelmei gyümölcstelenu végződtenek.

Legyen könnyű neki a föld, melyért oly kitartón buzgott és harcolt egy hosszú emberöltőn keresztül. *Lantos.*

Nogáll püspök életéből.

A napokban elhunyt nagy férfuról sok adomát beszélnek. Ilyen a következő is.

Megtudta egyszer a boldogult, hogy Nagyváradon egy tehetséges festő, igen nehéz anyagi helyzetben van. Megnézett egy pár képet, aztán hivatta magához.

— Te, fessél nekem egy Mária-képet.

Mezey elképzelhető örömmel hallotta a megrendelést és mohón kérdezte, milyen formátumban?

— Ugy fél méter nagyságban, mennyiért festened meg?

— Ötven forintért, méltóságos uram?

Nogállnak nem igen volt szüksége a képre, de mindenképen segíteni szeretett volna valahogy gyöngéden a művészen s ilyenformán vágta ki magát:

— De! hiszen adok én 100-at is azért a képért.

Később is mindig Mezeyvel festette a szép szent képeket.

Egy ismerőse rá szólott egyszer:

— Ugyan tudja-e méltóságos uram, hogy a kit ugy dédelget, ez a Mezey kálvinista?

— Lehet édes fiam, hogy az imakönyve kálvinista, de az ecsetje, az teljesen jó katolikus.

Lajos városi tisztí orvos a helyszínén megjelent, és megállapította, hogy a halál mintegy 5 órával ezelőtt állt be. Időközben megjelent Offenberger rendőrfogalmazó is, és a hulla elszállítását elrendelte. Az asztalon egy a rendőrséghez intézett levelke feküdt, melyben Neumann elmondja, hogy méreggel vetett véget életének, miért is kéri teste boncolásának mellőzését. Azonkívül még több levél feküdt ott nejehez, a nagytapolcsányi járásbíróhoz, a törvényszéki elnökhöz stb. címezve. Neumann ezelőtt négy héttel egy keresztény leányval polgárilag kelt egybe, három héttel ezelőtt pedig Szegedről Nagytapolcsányba helyezettett át. Az öngyilkosságot pedig ugy követte el, hogy miután arzenikumot bevett, melynek maradványai egy pohárban találtattak, hosszú cukorszárgával nyakát hatszor körülesavarta.

Párbaj. Petkes Ede megyei alszámvevő mult vasárnap, valami hivatalos ügy miatt Kenézy Andor m. tb. alszámvevővel összekülönbözött, melynek vége az lett, hogy összeverekedtek. Persze ez vért kívánt. Petkes Gécy főszámvevőt és Vragassy Jenőt m. alszámvevőt küldötte Kenézyhez, elégtételadásra kihivandó. Kenézy pedig maga részéről dr. Vass Károly ügyvéd-jelöltet és Bokross János bankhivatalnokot nevezte meg. — Hát hiszen ez mind szép, lovagias eljárás lehet, de Nyitramegye közönsége bizonynyal elvárja az alispán urtól, hogy intézkedjék, miszerint tisztviselői jövőben a hivatalban ne verekedjenek.

Rendőri hírek. Vasárnap, július 16-án a rendőrség egy gyanus kinézésű egyént fogott el, bizonyos Baranyai János 30 éves szeredi csavargó személyében. — A vallatásnál beismerte, hogy Szereden egy boltban 7 pár cipőt lopott, melyeket Nyitra város közelében elrejtett. A cipőket csakugyan az általa megjelölt helyen megtalálták. — Ugyanaznap lépve került bizonyos Hornyáček Anna nevű, 21 éves, emőkei cesléd, ki valamennyi eddigi gazdáját meglöptá.

Öngyilkossági kísérlet. Vasárnap, e hó 16-án bizonyos Szilaveczy János 23 éves molnárlegény egy konyhakéssel bal mellébe két szúrást ejtett. Szerencséjére a különben nem éles kés nem hatolt mélyen a testbe és így súlyos sérülést nem szenvedett. Az öngyilkos-jelöltet, kit szerelmi csalódás vitt e kétségbeejtő lépésre, a kórházban ápolják.

Fürdők látogatása. Póstyénben, a hozzánk beérkezett utolsó 63. számú névjegyzék szerint összesen 3171 fürdővendég fordult meg.

Vörösmarty Zsámbokréthen. Vörösmarty Béla igazságügyi államtitkár, ma vasárnap, július 23-án délután 4 órakor programmbeszédjét fogja tartani.

A tanitói tekintély érdekében.

Lapunk mult számában felszólalást hoztunk a tanitói tekintély érdekében, melyben a cikkíró arra kérte a tanfelügyelőt, hogy több megyéhez hasonlóan nálunk is ez erdemben szabályrendelet hozassék, hogy az, aki a tanitást zavarja, az iskolába engedelem nélkül mebegy, vagy oly szülő, aki a tanitói intézkedést meghiusítja, vagy gyermekét engedetlenségre bírja, 50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel sújtandó. A felszólalásnak már is van hatása, Markhot alispán a nyitrávámegyei népnevelési bizottságnak tagjait f. hó 22-ére ülésre hívta össze, hasonló szabályrendelet kidolgozása tárgyában. — Erre vonatkozólag vettük Libertiny Gusztáv kir. tanácsos ur ó nga következő levelét: Igen tisztelt Szerkesztő úr! Becses lapja f. évi 29 számában Verus által hozzám intézett kérelemre szíves készséggel kijelentem, hogy az iskolai rend, s a tanító védelmeről szóló szabályrendeti tervezet, a vármegyei törvényhatóságnak a f. évi július hó 28-ik napjára kitűzött rendkívüli közgyűlésén tárgyalva és kétségkívül elfogadva lesz. A Nagy-Tapolcsány vidéki r. kath. népnevelők egyesületének t. elnöke ugyanis f. é. május hó 1-én ily szabályrendelet megalkotása iránt hozzám beküldött kérelmét, én f. évi május hó 2-án 2478. sz. a. a vármegyei alispán urhoz oly megkereséssel tettem át, hogy azt a tanító és iskolai rend védelme tekintetében szükséges szabályrendelet meghozatala céljából, szíves legyen

a legközelebbi törvényhatósági közgyűlés elé terjeszteni. A vármegyei alispán ur a szabályrendelet tervezetét el is készítette, s véleményemet bekívánta, azt meg is adtam és reményem, hogy a f. évi július 28-ki közgyűlésen a tervezet, mely azonos a Verus által közölt esztergom-vármegyei szabályrendelettel, nálunk is elfogadjatik, és a jövő tanévben érvényre jut. Kivaló tisztelettel a tekintetes Szerkesztőségnek. Galgóc, 1899. évi július hó 20-án. Libertiny Gusztáv, kir. tanácsos, Nyitravárm. kir. tanfelügyelő.

Aratási kilátások Farkasd, Nagygyeden. A gabonafélék, különösen az őszi szeppek, s java már kévékbe kötve a földeken kereszteknek. A tulzott gyakori esőzés még sem engedi a teljes érést, s a sok gabona földön hever a sárba taposva, az elmúlt héten leverve a keresztül vonuló nagy jégesőtől. A villám lesújtott egy fába, s egy lovat a ménesen agyonütött. A kaszálók, káposzták szépek, de gyümölcs s dinnye tönkrement, krumpli, hagyma és zöldségfélékben nincs s nem lesz hiány.

Tüzeset. Kátó községben, Holics mellett, e hó 16-án eddig fel nem derített okokból tűz ütött ki, mely az uralkodó kánikulai hőség mellett rövid idő alatt 32 lakóházat és a hozzá tartozó gazdasági épületeket teljesen elhamvasztotta. A szerencsétlenséget még növelte azon eset, hogy emberélet is áldozatul esett a lángoknak, s azonkívül számos háziállat is elpusztult.

Orosz sikkasztó elfogatása. Szenicről írják nekünk, hogy Szüle Lajos főszolgabíró hivatalos körútjában Hradist községben egy idegen kinézésű emberre akadt, kiről senki sem tudta, hogy kicsoda; kérdőre vonatván, magát gépésznek kiadta. Néhány nap múlva a főszolgabíróhoz a budapesti orosz konzulátus egy tagja érkezett, elmondván neki, hogy egy Dimitrovics Dimitru nevű szentpétervári köztisztviselő nyomán jár, ki néhány hónap előtt 160 ezer rubelt sikkasztott. A főbíró mindjárt az idegenre gondolt, és az orosz tisztviselővel utnak indult Hradistra. Hogy feltűnést ne keltsenek, mint uri vadászok öltözködtek. Oda érve, néhány órai várakozás után a keresett idegen egy parasztházba, lakására jött, és a magukkal hozott fénykép szerint a keresettre bukkantak, kit vallatóra fogva, nemsokára beismerte tettet. Bőrdíjében még 32 ezer rubel volt a sikkasztott összegből. Szigorú őrizet alatt Szenicre kísértetett, a hol a kiadási eljárás befejeztéig fogságban marad.

Csepkő-barlang Trencsénmegyében. Ginzery Nándor nyitra-zsambokréthi állami tanító Trencsénmegye délkeleti részében Trencsén-Teplíc és Szlatina helységek között, érdekes csepkő-barlangot fedezett fel. A mélyen lenyúló barlangba a lejutás igen bajos, sőt veszélyes, miután csakis kötelék és mentő-öv segítségével juthatni le a titkos alvilágra. A felső barlangba egy hét méter mély, s igen keskeny nyíláson át lehet jutni, onnan aztán egy meredek sziklafalon 12 méterre kell lebozsátkozni. A barlang alja körülbelül 320 méternyire fekszik a tenger színe felett. Sztalagmiték sok helyütt összeolvadtak itt a sztalagmitékekkel. A barlangot eddig tudományosan még meg nem vizsgálták, s a környéken is csak kevesen ismerik.

Kétféle mérték. A „M. Á.” írja: Ha katolikus pap nem fuj a liberális tárogatóba — akkor marad ember; ha hűen teljesíti kötelességeit egyháza és hívei iránt, akkor legalább is hegymögötti s ha temperaturájánál fogva erősebben s hangosabban küzd az igazért, akkor a fekete sereg üvöltő harcosának mondja őt a szabadelvű-malteros kritika. Ha pedig március 15-én véletlenül nem tűzné ki a nemzeti zászlót, akkor egyszerűen hazaáruló lesz belőle, a kit megkel-lene legalább is lincselni. Egészen másként áll a dolog, ha a kritika alá jövő nem katolikus, hanem mondjuk református lelkész, akkor van rá mentegetés és fátolborítás. Itt van például László József ev. ref. lelkész, a ki minap halt

meg; lángoló hévvel ragaszkodott Kossuth és társainak politikájához és a forradalmi eszmékhez, ily irányban prédikált és izgatott mindaddig, a míg kir. tanácsos nem lett belőle. Annymént ezután, hogy sem a lelkészi lakására, sem a templom ormára nem engedte kitzetni a nemzeti zászlót. A lakosság elfordult tőle, de a nagy liberális sajtó nem vett tudomást róla, hiszen a mi katolikus pap részéről hazafiatalanság, az ev. ref. lelkész részéről csak egy kis tévedés, emberi gyöngeség, a melyet egyszerűen azzal büntet a — község, hogy nem választja meg többé orsz. képviselőnek. Aztán elhallgatnak, fátolt borítanak a — „hazafiatalanságára” s most, hogy meghalt a „szegény öreg ur”, eisíratja őt Pázmány Dénes a „Bud. Hirlap”-ban. — És még egy példával szolgálunk. E napokban állott törvényt Schrantz János a budapesti ágostai evangélikus egyház lelkésze. Jóhiszeműleg szülői engedély nélkül esketett meg egy kiskorú embert, mert nem hitte, hogy a jó családból való fiatal ember, szülei áldása nélkül lépjen a lelkész elé. Mi nem találunk nagy hibát a dologban, s a kir. ügyész is kimeletes szavakkal vádolta a lutheránus lelkészt, kit azután 50 forint pénzbüntetésre ítelt a törvényszék. Mi is megvédtük volna őt, mi is a legcsekélyebb büntetést róttuk volna rá, mert nem érdemelt nagy büntetést. Ámde, a míg ezzel az esettel a lapok a törvényszéki rovatban foglalkoznak csak kimelettel és szeretettel, addig, ha az illető katolikus pap lett volna, bizony törvény ellen lázítónak, ultramontánnak és egyének is elnevezték volna. sőt meg vagyunk győződve, hogy hetekkel előbb is már pertraktáltak volna a lapok a törvényszéki gonosz pap szenzációs esetét! — Talán nincs igazunk, ha ezekre a kedélyes ellentétekre figyelmeztetünk?

Uj munka a spiritizmusról. A spiritizmusról szóló és a budapesti tudományegyetem hittudományi karától a Horváth-féle díjjal jutalmazott művere hirdeté előfizetést *Wolkenberg Alajos dr.*, papnevelő-intézeti tanulmányi felügyelő Szatmáron. A mű most van sajtó alatt és augusztus hó közepére megjelenik 17—18 ivnyi (nagy nyolcadrét) terjedelemben. Ara fűzve 2 frt (6 ss.) egészen vászonba kötve 2 frt 50 kr. Az összeg beküldése után szerző (Szatmár, Papnevelde) művet bérmentve küldi.

Petőfi-ünnep. Országszerte megindult a hazafias mozgalom, hogy a hősi halállal halt nagy lírikusnak emlékét most 50 év múltán azzal a kegyelettel, oly imponáló ünneppel üljük meg, a melyet csak megérdemel szabadságharcunk Tyrtæusa, ki hirtelen eltűnt szemünk elől, hogy annál csodásabb legyen az alakja, legendává nőjön ki a sorsa s bár halála bizonyos, mindvégiglen várjuk, folyton emlegessük, egyre szeressük, látni-hallani óhajtsuk. A mint dalait mindannyian énekeljük, költeményeit áhitattal, tüzzel olvassák mindenek, nincs csak egy is közöttünk, ki nevét ne ismerné, — ép úgy senki sem akadhat, ki Petőfi-ünnepén ne venne részt és ne ragaszkodnék mindahhoz, mi most, az ünneplő hangulat közben, Petőfire emlékezteti, a mi Petőfi dicsőségét hirdeti. Ünnepelni fog július 30-án az egész nemzet és ünnep lesz mindama helyeken, melyek Petőfivel valami vonatkozásban vannak. Ilyen ünnep készül a fővárosban Petőfinek ama nagy művészi emléke előtt is, melyen mint a szabadságharc eszméjének legideálisabb megtestesítője, Petőfi áll az első helyen; körülötte a győzelemre rohanó honvédsereg, melynek diadalmára Petőfi arcán verődik vissza. Petőfi emléke e kép: a nagy-szebeni csata körkép („Petőfi Bem táborában.”) A művészek ecsettel hirdetik rajta Petőfi dicsőségét, a kép előtt pedig Petőfi iskolatársai emelnek szót: Jókai Mór, Szász Károly, Gyulai Pál, Vadnay Károly stb., hogy elmondják emlékezeit Petőfiről. A körképtársaság ugyanis emlékeztetéssé akarva tenni e félszázados fordulót, a legtökeletesebb Edison-féle fonográfön megszólaltatja Petőfinek még elő minden írókörtársát,

kik őt személyesen ismerték s a kik e célból írott Petőfi-emlékezéseiket lemondták a fonográfba. Kettős célt ért el ezzel. Élő emlékeket gyűjtött Petőfiről s megőrkítette azok hangját is, kik maguk is a nagy időknék nagy tanúi, irodalmunk legjelesebbjei. Ez előszó-gyűjtemény aztán a Petőfi-ház ereklyéi közé kerül, hogy késő unokáink is hallhassák e nagyjaink szavát, a mint Petőfit magasztalják. E gyűjtemény már most is a közönség rendelkezésére áll s a körkép látogatói mindennap díjtalanul hallhatják az említettek szavát. S hogy a külső keret is megfelelően a nagy időkre való visszaemlékezéseknek, gr. Kreith Béla nagyértékű 48-as ereklyemuseumának színét-javát a körkép épületében helyezte el s ezeket a körkép látogatói szintén díjtalanul tekinthetik meg. Hogy pedig mindenki, a köznép is áldozhasson e helyütt Petőfi s a nagy idők emlékének, a körképtársaság 50 krról 30 krra szállította le a belépő-díjat s ennek is egy részét a Petőfi-ház javára ajánlotta föl. Végezetül Petőfi és Bem képmását feltüntető emlékművet veretett a körképtársaság, melyek árának egy része szintén a Petőfi-ház javára esik, hogy a közönség ez indirekt adományozásával is minél előbb felépíthesse az áldozatkész magyar nép azt a házat, melybe azért fogunk zárándokolni, hogy ott Petőfi ereklyéinek láttán lelkesedést, haza- és szabadság-szeretetet tanuljunk Petőfitől.

A női ügyvédek. A francia képviselőház elfogadta Viviani képviselőnek azon törvényjavaslatát, a melynek értelmében ezentel a nők is ügyvédi pályára léphetnek. Franciaország az első állam Európában, a mely ezen az amerikai államokban már meglevő újítást behozza. A törvényjavaslat 319 szóval 144 ellen el lett fogadva. Mindenesetre érdekes lesz majdan az ügyvédek podiumán hölgyeket látni és védőbeszégeiket hallgatni, a melyek, ha nem is mindig bő érvekkel, de mindenesetre szívből fakadó szavakkal fognak bővelkedni.

A pozsonyi vár restaurálása. A pozsonyi vár tudvalevőleg egyike az ország legrégibb és történelmileg legnevezetesebb épületeinek, mely már a XIII. században is jelentékeny szerepet játszott, de kivált Habsburgok trónra lépte óta sokat nyert fontosságában. Ez a vár 1811-ben legett s azóta csak a körötte fekvő bástyaépületeket használja a katonaság, míg a vár, hol Mária Terézia, majd Lipót és Ferenc királyok hosszabb ideig laktak, csak rom. A falakat azonban nem tudta elemészteni az idő vasfoga s kivált a vár egyik tornya, a koronatorony, a hol évszázadokon át őrizték Szent István koronáját, elég jó karban van. A pozsonyi szépítő-egyesület, melynek főtörvényese, hogy a város történelmi nevezetességeit az enyészettől megóvjá, most mozgalmat indított az iránt, hogy a koronatornyot restaurálják és kilátási helylyé alakítsák át. Remélik, hogy a gróf Pálffyak, a kik még most is viselik a „pozsonyi vár örökös kapitánya” címet, anyagilag és erkölcsileg elől fognak járni a szép terv megvalósításában.

Erzsébet örök-imádás templom. Ismeretes már a közönség előtt az a kegyeletes mozgalom, mely a főváros kath. köréből indult ki, hogy Erzsébet királyné emlékére közadakozás útján templom emeltesék az ország fő- és szék-városában, melynek falai között nap-nap után imádkozni fognak a királyné lelkiüdvösségeért. E kegyeletes terv kiviteléhez legnagyobb készséggel adta meg beleegyezését a király és az ő elhatározása folytán Mária Valéria főhercegnő mint fővédnök állott a gyűjtő-bizottság élére, a mely már eddig körülbelül 90.000 forintot gyűjtött a kegyeletes cél megvalósítására. Ez a központi gyűjtő-bizottság szükségesnek látja most már ezt a mozgalmat az egész országra kiterjeszteni és tervbe vette, hogy az ország nagyobb városaiban, a megyék székhelyein gyűjtő-bizottságokat alakít, melyek a társadalom minden rétegét be fogják vonni a mozgalomba.

Kerekgyártó Árpád, egyetemi tanár és lelkes katolikus férfi nyugalmába vonul. Vele egy professzor-species vész ki egyetemünkről, a mely species minden ízében magyar volt. Kerekgyártó a Horvát István tradícióit képviselte az egyetemen, azt az ázsiai magyarságot, a mely akar is, tud is európai lenni. Tanítványa is volt Horvát Istvánnak, a ki még a nagy Révai Miklós szellemét konzerválta az univerzításon, a mig élt és tanított. E három individuum: Révai Miklós, Horvát István és Kerekgyártó Árpád személynében a törhetetlen magyarság egy egész századon át feszkelte meg magát egyetemünkön. Révai magyar nyelvet és irodalmat, Horvát és Kerekgyártó történelmet tanítottak, de csak a tárgy, a mit tanítottak, az idő, a melyben éltek, volt más; mindháromjukat egy és ugyanaz a szellem tüzelte, az a szellem, a mely a középkori és kormopolita Magyarországból a modern és hazafias Magyarországot teremtette meg. — Kerekgyártó ifjúsága abba a korbba esik, a mikor egy nálunk páratlanul nagy generáció élt és munkálkodott. Ő látta Széchenyit, a mikor szorongó kebelével plántálta el azokat a csirákat, a melyekből a forradalom vérkeresztjén keresztül kinőtt az új Magyarország. Ő látta Kossuthot növekedőben. Ő ismerte Vörösmartyt és Petőfit, a két legnagyobb magyar poétát. Ő mint kis követ jelen volt azokon a diétákon, a melyeken kibővítették a szűkös, új alapokra fektették a korhadó magyar alkotmányt. A katedrán e kornak, a melyben ő is talentuma arányában pars fuit, előadásával kellette a legnagyobb és legmaradandóbb hatást. Kerekgyártó fegyelmet a leckén nem káplárszisztémával tartott. Maga is lelkes, expanszív ember lévén, nem botránkozott meg, ha tanítványai az éljenzésben nem tartottak mérséket, ha ártatlan tréfákkal szakgatták meg a lecke folyamát. Fascinálni tudta hallgatóit magyarságával és ez volt tanításában a lényeg. A történelmet, a multat inkább külső eseményekben, semmint szellemében és szülő okáiban tradálta; de tudott érdeklődni, többet: szeretetet kelteni multunk iránt. Ezt az emléket hagyja maga után az alma mater évkönyveiben; ez az emlék eleventül meg sok ezer lélekben, a midőn olvassák, hogy Kerekgyártó nem tanít többé, hogy ő, a ki nem ismerte a fáradságot, nyugalmába vonul.

A néppárt és a Petőfi-émléknep. A segesvári Petőfi-émléknep részvevő képviselőházi küldöttségbe a néppárt részéről Major Ferenc és Farkas József orsz. képviselők jelöltettek ki, kiknek neveit Molnár János pártelnök úgy a képviselőház haznagyi irodájában, mint a Petőfi-Társaságnál bejelentette.

Falb legujabb jövedelmesei. Falb, az időjós, aki jelenleg egyik stájer furdóban tartózkodik, a következő órákulumot állította föl a legközelebbi napokra: július 20—25 bő esők, többször zivatarral, 22 elsőrendű kritikás nap. Utána a hőmérséklet jelentékenyen csökken, jul. 26—30 az esőzés ismét megkezdődik, számos helyen zivatarral, a hőmérséklet jóval felül emelkedik az átlagos közepén, azután pedig visszahűvöl. Aug. 1—7: nagyterjedelmű esőzések, mint zivatarak utómaradványai. Augusztus 6: a hőmérsék a közép alá süllyed. Augusztus 8—11: az eső némileg szűnik, a hőmérsék emelkedik.

A néppárt és a pánszlávok.

Ismét zeng a régi nóta a néppárt ellen, mely akár a programját, akár mostani képviselőit név és személy szerint nézzük, semmi okot sem adott arra, hogy őt valaki hazafiatlansággal vádolja. Újból vádolják, jobban mondva gyanúsítják a pánszlávokkal való szövetkezéssel, a lapok e héten szünetlen ezzel foglalkoznak. Igazán csodálkozok az ember ezen a hirtelen fellobanáson: okát keresi, de nem találja, legfeljebb ha a nagy kánikulai melegnek tulajdoníthatjuk a félrebeszélést. Úgy látszik a „tót népgyűlések“ szolgáltatottak erre ürügyet, néztük a szereplők névsorát, és abban ha papról van szó, csupa lutheránus lelkészeket találtunk. Ha a mult választásokat nézzük, úgy tudja mindenki, hogy a felvidéki pánszlávok — ha csakugyan vannak ilyenek — a kormánypárt táborában voltak, hiszen azokról a vidékekről csupa kormánypárti képviselő került elő, a néppárt a Dunántúl, Zala, Vas, Tolna megyékből, kapta képviselőit. Ott magyarság

lakik, tudunkkal arra pánszlávok nincsenek. Hogy lehet tehát a néppárt részén pánszlávizmusról beszélni?

A „Pesti Hirlap“ tegnapi száma azt írja, hogy Rakovszky István néppárti országgyűlési képviselőt fölkerített a lipó-szent-miklósi népgyűlésen való elnöklésre, „ő azonban — így ír a P. Hirlap — ezt a kétes értékű megiszteltetést nemcsak hogy nem fogadta el, hanem a lipó-megyeyi körleveleiben párthiveit egyenesen fölhitva arra, hogy ettől a gyűléstől maradjanak távol.“ Hát lehet-e ennél korrektebb eljárást kívánni? lehet-e a néppártnál a pánszlávokkal való szövetkezésnek csak árnyékát is keresni, melynek egyik legkiválóbb tagja így jár el? Józan észszel valóban nem lehet. Ami pedig közvetlenül ránk és vidékünkre vonatkozik, elég a zsámbokréthy választó-kerületi mostani választásnál elfoglalt álláspontunkra hivatkoznunk, hogy minden becsületes ember tisztában legyen magyar nemzeti gondolkodásunk iránt.

Igy állván a tények, gyenge karakter kell az ellenkezőnek állításához, de azért az „Egyetértés“ tegnap is nagy garral hirdette a néppárt ellen való vádat.

Politikánk éretlenségére mutat, hogy nálunk nem is tudnak ellenkező pártállást foglalni el az emberek, anélkül, hogy ne gyűlölnék egymást, és a mi a legocsmányabb, anélkül, hogy a hazafiatlanság vádját ne dobnák egymás szemére. Ilyen ultimatumokkal dolgoznak folyton, mintha csak fogalmuk se volna a becsületről, melyhez a férfi minden nézetkülönbség mellett nehezen szokott nyulni, mert ez a gyengék s nálunk a sikkasztók érvelése szokott lenni csupán.

De vegyük azt az u. n. szövetkezést modern praktikus, mint mondják: üzleti szempontból. Én ebben a szövetkezésben nem hiszek, nem is hallottam róla, de ha megtörténne is, akkor a néppártot roppant rövid látónak kellene tartanom. Hogy áll ugyanis a dolog? A néppárt vezetői itt nálunk jobbra kath. papok, a szláv hajlamú nép és vezetői a lutheránusok és lelkeszeik. Lehet-e ezek között szövetség valaha? Soha, nem is volt soha, mert az utóbbiak hitük-nél fogva született ellenségeik a kath. papoknak s aztán pártot ingyen nem szolgáltak soha. A közelmúlt időben Vágújhelyen mintha a néppárt felé hajoltak volna és a választásnál vajjon a néppárttal tartottak-e? Ugyan dehogyan, keresték a fizekakat. Még társadalmi téren se tudnak a lutheránusok a katolikusokkal egyetérteni, hogy találkozhattának hát az ellentéteket fokozó politikában? Régi dolog, hogy a lutheránusoknak esomé van a fülök mögött.

Hát ne bolondozzanak a lapok az alaptalan gyanúsításokkal és ne zavarják össze a pártot — de bármelyiket is — egyik-másik hívének helytelen eljárásával. Nem komoly férfiakhoz illő eljárás ez, de kivált most, midőn a nemzetiségi velleitások ismét felszínre vetődnek és a midőn a hazafiak komoly összetartására van szükség. Érveljének politikai érvekkel, mint az más országokban szokás, de ne nyuljanak mindjárt gyerekesen az ellenfél hazafiságához. Politika nincs pártok nélkül, hát tiszteljék egymást és nézeteiket, melyeknek célja a haza boldogítása, habár módokban és eszközökben különböznek is. A néppárt oly kiváló erővel rendelkezik az országgyűlésen, hogy a közelmúltban is, a Bánffyválság idején, igaz érdemeket szerzett az erkölcs-telen, jogtipró politika megbuktatásában. Felre hát a gyerekes gyanúsítással. (d.)

*******CSARNOK.*******

A szádoki templom.

Nyitravölgy hegységeiben sűrűn fordulnak elő és egymással összefüggő egész láncolatot ké-

peznek a pogánykori földvárak, vagyis azon legnagyobb részt magas hegyeken berendezett sáncok, árkok, sövényekkel, kövekkel körülvevett, erődített helyek, miket lakásul rendezett be a bronzkori ember, midőn már nem vadászott s halászatból élt csak, de már marhatenyésztéssel sőt földmíveléssel kezdett foglalkozni, s elhagyván a barlangokat és a cölöpepitményeket, nyájával a víz és legelődús hegyeket kereste fel.

Ilyen erődített várak nemcsak ragadozó állatok, hanem ellenséges törzs beütése ellen is védelmül szolgáltak veszély idején, s azért magas hegyeken találhatók, honnan minden oldalra messze kilátás nyílik, s a közeledő ellenség jókor észrevehető volt. Ezen őskori erődítvények bámulatra ragadják az embert, az egyenletesen leasott mély árkok, nyersen rakott falak, magasan felhányt dombok, tűzhelyeikkel, melyeknek helyén a középkori templomok és várak nagyrésze is épült.

Vidékünkön Szalakusznál Zsibrice, Apponyánál Tribecs, Koloss felett Mihalov hegyen, Bossán felett Szádokon, továbbá Szakacsán-Hradistyén, Gradnán vannak ily őstörténelmi erődítvények. Az első három, mert magas hegyeken készült, egészen ép, akár évezredek előtt, az utóbbiak legettetés, lehordás, utak, szóval használat, művelés folytán már kevésbé kivehető. Ilyenek közepén áll a most restaurált szádoki templom. Még jól kivehető, hogy az egész hegy csúcsgerince alatt köröskörül le volt ásva széles árokká, a leasott föld védgátat, sáncot képezett a hegy lejtőjén, ennek legkiállóbb helyén magasabb domb van felhányva, az őrszem, a törzsfő számára, melyből a nyitravölgy nagy részét áttekinteni: Galgóc, Radosna, Baán és Belicig.

Az ősrégi templom négyszögű, terméskőből épült, gerendás mennyezetű, szabálytalan, románkori épület, melynek építői első sorban erődnek, védelmi helynek szánták, s azért erős kőfallal kerítették. Homlokzata előtt, négyzetes magas erős torony emelkedik, nyolcszögű, szintén kőből épült piramis sisakkal. Alja a hajó előcsarnokául szolgál, s úgy a külső, mint a belső — hajóba nyíló — kapuja félkörű, melynek bélést egy-egy faragott féloszlop díszíti, s keresztboltozattal bír. A torony s a templom homlokzata, minden részlete román, egy nagyobb, hosszukás és egy kisebb faragott, küllös kerek ablakkal bír. Román izlésűek a kis ablakok is, melyek a fal hosszában, de igen magasan voltak elhelyezve, s egy darab faragott kőből állottak, kevés világosságot, de annál nagyobb védelmet nyújtottak vesz idején; ezeknek nyoma a bevakolatás folytán elveszett; most négy gótizálású keskeny ablak, kőből faragva van a falban, mely később helyezettett oda, akkor, midőn a hajóhoz szentély gyanánt szűkebb, de már gótboltozatú négyzet csatoltatott, melynek evangéliumi oldalán kis, szép, vasráccsal elzárt, szentségház és még szebb, igazán díszes kőből faragott gót béléstű ajtóval ellátott sekrestye áll.

A szentély záradéka egyenes, dísznélküli. Valaha a szentély mellett, ehhez úgy nagyságra, mint alakra nézve teljesen hasonló kápolna volt építve, de ez lebontatott és az alatta lévő sírbolt is bedőlt. Ezen románkorbéli, falkerítéssel megerősített templom azoknak egyike, melyeket sz. István rendeletéből minden tiz község köteles volt építeni. Az erős fal és ossarium a legujabb időkig még nagy részben fenállt, de már nyoma veszett.

Nyitravölgy megye monografiájában Vende A. azt írja, hogy a templom 1152-ben épült s hogy Szádok a XIV-ik században Chiznek név alatt, mint nyitrai várbirtok fordul elő. 1400 körül már Zarkafalu, 1500-ban már Szúdok, Szádok a neve.

Plebániájáról 1332. évi okiratok emlékeznek. A reformáció idején a protestánsok kezébe került, de 1624-ben már kath. plebános írja le a templom leltárát s jövedelmét: „Én Solczay

Adam Csizsiknek a haeritikusoktól visszahódítása után első plebánosa" írja magát. Ezen a bossáni egyház levéltárában őrzött okmány érdekes fényt vet az akkori lelkesi jövedelmekre.

Telkes gazda ad a plebánosnak 2 köböl búzát, feltelkes egyet. Negyedtelkes egy mérőt. Zsellér, ki semmit sem vet 10 denárt. Szolga — a patronus szolgálja — is 10 denárt. Urnapján a processió után, vagy a körmenet alatt is, minden háznak áldást adva, kap kalácsot valamennyi faluból, ennek $\frac{1}{3}$ része a kántoré.

Vizkereszt előtt vagy az nap kolledálni megy a plebános, megáldja a lakókat, és kap minden lakostól 1 denárt és mindazt, a mi az asztalra tétetik, a miből a kántornak semmi sem jár, kivéve a pénzt, melyet a gazda külön ad neki.

Nagybőjtben hüvelyeseket szed a plebános, vagy saját maga, vagy egyháziak által. Eskette-téstől 12 denár jár, idegenektől annyi, a meny-nyibe megalkudnak. Avatástól: eskettetés után, kalács (torta) kendővel és az offera. Szülés után: gyertya vagy 6 denár, tyúk s kalács. Temetéstől jár: gazdától 24 denár, (ha a templomhoz hozzák 12 denár) 1 kenyér és egy szarvasmarha, mely a koporsó előtt vezetetik.

Gazdasszonytól kenyér és tyúk vagy lúd, lepedővel és vánkossal. Gyász szt. beszédétől 1 forint. Minden lakos köteles szántani és aratni a plebánosnak. Fajzása szabad minden erdőben. A kegyurak mindegyike — vagyonuk arányában — néhány forinttal járul a plebános reverendájára.

A kántor jövedelme: vasár s ünnepe napokon elemezést, azaz ebédet s vacsorát kap a plebánostól, ha nős volna s nem akarna a plebános asztalához jönni, kap Bacska-falván 8 mérőt. Valamennyi faluban van kepeszedése Kehely-lyel jár házról-házra (bort szed) karácsony, husvét, pünkösöd s templomszenteléskor (bucukor).

1711-ben Szádok, Csizsik, Nagy-Bossán filiális volt; 1798-ban az ujólag alapított tőkés-ujfalusi plebániához csatoltatott.

Mikovics Imre.

Telefon.

„Homo novus.“ A beküldött versekből ítélve, önben volna tehetség, s jó fordulatok is vannak bennök, de még nem egészen simák. Legjobb „A holdhoz“ címzett, de a közepe ennek is, mint a holdé, kissé göröngyös, dögögös.

D. I. Zsére. A kérdéses ügyben jövő héten Bécsben személyesen eljárunk.

S. I. Érsekujvár. A kérdéses könyvtárból a regényekre nem reflektálhatunk. A többi műveket egyetemlegesen szintén nem vehetné meg az egyházmegyei könyvtár, mert azokból sok itt is meglesz. Legfőleg egyik másik volna megvehető, de arról is csak azután szólhatunk, ha a jegyzéket beküldi; mert a döntés nem tőlünk függ.

M. J. A tárcza megérkezett. Köszönjük. Figyelmeztetjük a jelen számunkban hozott személyi hírekre.

Farkasdi tudósító. Szívesen, de legyen szíves ön megjelölni azokat a számokat, melyekben tudósításai megjelentek, mert mi arra rá nem érünk.

Egy jobb házból való fiú
tanoncnak

— felvétetik —

HUSZÁR ISTVÁN könyvkereskedésébe
Nyitrán.

Dr. Stein Emil

FOGORVOSI és FOGTECHNIKAI MŰTERME

Kalmár-utca 6. sz. a.

I. emeleten van.

Gyökér- és foghúzások minden fájdalom nélkül eszközöltetnek és a **fogászati műveletek** a tudomány modern vívmányainak megfelelőleg végeztetnek.

Dr. STEIN EMIL,
fogorvos.

Szegedi Mezőgazdasági Kiállítási Sorsjegyek.

Főnyeremény: **50.000** korona értékben

és több, kisebb-nagyobb nyeremény. összesen

1006 nyeremény 100.000 korona értékben.

Egy sorsjegy ára **20** krajcár.

Az összes nyereményeket kívánatra 20% levonással azonnal készpénzben beváltja Budapest: a „Hermes“ Magyar Általános Váltóüzlet Részvénytársaság, V., Dorottya-utca 8., vagy Szegeden: a Szegedi Kereskedelmi és Iparbank.

Ezen pénzüzetek a nyerő kívánságára készek az

50.000 korona értékű főnyereményt

egy hasonértékű szegedi mintaszerűen berendezett tanyai gazdasággal is becserelni.

Huzás SZEGEDEN, a kiállítás utolsó napján, 1899. szeptember 10-én este 6 órakor.

Sorsjegyek kaphatók bank- és váltóüzletekben, az összes dohánytőzsdékben és egyéb elárúsító helyeken. — Vizsontelárusítók forduljanak a kiállítást rendező

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségéhez,
Budapest, IX., Üllői-ut 25., Köztelek.

Az aranyos-maróthi gróf Erdődy-Migazzi-féle jóhirű

CSERÉPKÁLYHAGYÁR RAKTÁRA

a nyitrai járás részére

Richter Károly urnál Nyitrán

van, a hol **mintakályhák** is megtekinthetők.

Gyárunk tetemes nagyobbítása és szakképzett személyzetünk szaporítása által azon helyzetben vagyunk, hogy a legmesszebb menő igényeknek és kívánságoknak a **kivitel, jóság** és **jutányosság** tekintetében megfelelhettünk, olyannyira, hogy gyárunk minden más hasonló iparvállalattal

a versenyt kiállani képes.

A GRÓF ERDŐDY-MIGAZZI-féle CSERÉPKÁLYHAGYÁR
Aranyos-Maróth.

8989/99. szám.

Hirdetmény.

A nyitrai kir. tszék közhírré teszi, hogy Üzbégh községben **Krencsey István örökössei**, özvegy **Krencsey sz. Csenkey Aranka**, **Liska János**, **Liska sz. Zajác Zsuzsanna** 263., 262., 260., 265., 266., 272., 264., 236., 221. hr. számú ingatlanából kisajátítás alá esett 2138, 48, 31 □-ölnyi területre nevezve a kártalanítási eljárás folyamatba tétele, — a felek közt az egyezség megkísérlése, esetleg szakértők bejelentése végett, az 1881: 41. t.-c. 46., 49. §§-ai értelmében tárgyalási határnapul **1899-ik évi augusztus hó 1. napjának délelőtti 9. óráját Üzbégh község házához** kitűzte, arra a kisajátító társaságot, a kisajátítást szenvedő tulajdonosokat, illetve megnevezett örökösöket, az összes érdekelt jelzalogos hitelezőket végzésileg s ezen hirdetmény útján megidézte azzal, hogy bármely érdekeltnek elmaradása, a kártalanítás felett az érdemleges határozat hozatalát nem gátolja, s hogy a távollevő, ismeretlen tartózkodásuak s **Krencsey István** netán ismeretlen örökösiei részére gondnokul **Lőrinczy Gyula** nyitrai ügyvédet kinevezte.

Nyitra, kir. törvényszék mint birtokbíró-ság, 1899. évi július hó 6. napján.

Schmidt, t. jegyző (P. H.) Sándor, kir. tvszéki elnök.

8990/99. szám.

Hirdetmény.

A nyitrai kir. tszék közhírré teszi, hogy Felső-Récsény községben **baró Weisz Pál** 156., 549 hr. számú ingatlanából kisajátítás alá esett 7405 □-ölnyi területre nevezve, a kártalanítási eljárás folyamatba tétele, a felek közt az egyezség megkísérlése, esetleg szakértők bejelentése végett, az 1881: 41. t.-c. 46., 49. §§-ai értelmében tárgyalási határnapul **1899. évi július hó 29. napjának délelőtti 9. óráját Felső-Récsény község házához** kitűzte, arra a kisajátító társaságot, a kisajátítást szenvedőt s az összes érdekeltet megidézte végzésileg, s ezen hirdetmény által arra, hogy bármely érdekeltnek elmaradása, a kártalanításra nevezve az érdemleges határozat hozatalát nem gátolja, s hogy a távollevő vagy ismeretlen tartózkodásuak részére gondnokul **Lőrinczy Gyula** nyitrai ügyvédet kinevezte.

Nyitra, a kir. törvényszék mint birtokbíró-ságnál, 1899. évi július hó 6-án.

Schmidt, t. jegyző (P. H.) Sándor, kir. tvszéki elnök.

ELŐFIZETÉSEK

a „Nyitramegyei Szemle“ részére felvétetnek a kiadóhivatalban.

8991/1899. szám

Hirdetmény.

A nyitrai kir. tszék közhírré teszi, hogy Elecske községben **Deutelbaum Armin s neje sz. Quitt Jeanette** 95., 108., 111 hr. számú ingatlanából kisajátítás alá esett 6006 □-ölnyi területre nevezve, a kártalanítási eljárás folyamatba tétele, a felek közt az egyezség megkísérlése esetleg szakértők bejelentése végett, az 1881. 41. t. c. 46., 49. §§-ai értelmében, tárgyalási határnapul **1899. évi július hó 31-ik napjának délelőtti 9-ik óráját Elecske község házához** kitűzte, arra a kisajátító társaságot, a kisajátítást szenvedőket, az összes érdekeltet végzésileg, s hirdetmény útján megidézte azzal, hogy bármely érdekeltnek elmaradása, a kártalanítás felett az érdemleges határozat hozatalát nem gátolja, s hogy a távollevő, vagy ismeretlen tartózkodásuak részére gondnokul **Lőrinczy Gyula** nyitrai ügyvédet kinevezte.

Nyitra, a kir. tszék mint birtokbíró-ság 1899. évi július 6-án.

Schmidt, t. jegyző (P. H.) Sándor, kir. törvényszéki elnök.

Egyházi és egyleti zászlók

Kitűntetve:

Szeged 1876. — Szekesfehervar 1879.

Kitűntetve:

Deés 1879. — Budapest 1885., 1896.

Magyarország legrégebb egyházi szerek és zászlók gyára

Oberbauer Alajos utóda

József főherceg és Klotild főhercegné asszony ó császári és királyi fenségeinek udvari szállítója

BUDAPEST, Váci-utca 14-ik szám.

Alapított 1863-ik évben.

Elismert megbízhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsán felszerelt

egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyait

a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen:

MISERUHAKAT,
Pluviale, Dalmatika és Ornatuokokat.

Egyházi és társulati lobogók.

Tűzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dalegyleti és temetkezési egyleti zászlókat.

Szent szobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket.

Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat.

Monstranciák, stációképek, oltárok, úr-koporsókat stb. stb.

Régi ruhák javítását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák és oltárgyertyatartók megezüstözését vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készítem el.

Nagy választék arany, ezüst és selyemhímzésekben, valamint himzett egyházi ruhákban. Képes árjegyzéket és költségvetést kívánatra bérmentve küldök. 8-16.

Műhímezés

RÉTAY ÉS BENEDEK

BUDAPEST, IV., Lipót-utca 21. szám.

43-52.

Dús választék mindennemű templomi felszerelvényekből!

Oltárok, szószékek, képeretek, úrkoporsók, lourdesi Mária-oltárok, Mária-trónusok stb.

saját jól berendezett műhelyeinkben bármely stílus és rajz szerint szépen, szolidan és legjutányosabbban készíttetnek el. Tervezetek, költségelőirányzatok készséggel küldatnak.

Elvállaljuk továbbá régi oltárok, szobrok, szószékek, keretek stb. valamint egész templomok belső berendezését, alapos újítását, festését, márványozását és aranyozását, ugyszint az azoknak átalakítását, melyeket kipróbált munkaerőnkkel a legszebben készíttünk el igen kedvező feltételek mellett.

A templomok megtekintését, valamint a költségvetést díjtalanul eszközöljük. Megbízhatóságunkat e tereen is számos elismerő nyilatkozattal bizonyíthatjuk.

1898-1899-ik években a többi között a következő munkálatokat végeztük:

Nyitra m. Galgóe, oltár-átalakítás.	Borsod m. Szirák, lourdesi oltár.
" Gerencsér, főoltár renoválása, új főoltárkép.	" Bánhorváth, lourdesi oltár.
" Darasz, egész templom renoválása, kifestése, üvegablakok.	" Mező-Csáth, úrkoporsó.
" Mocsanak, egész templom renoválása.	" Felső-Nyarád, lourdesi oltár.
" Kis-Baáb, egész templom renoválása.	" Ozd, úrkoporsó.
" Kis-Appony, egész templom renoválása és kifestése.	Csanel m. Mező-Kovácskő, főoltár.
" N.-Kér, új főoltárkép.	Győr megye Révfülé, két oltár átalakítása.
" Nyitra, Apáca-zárda, tornaterem kifestése.	" Gyirmóth, új oltár szentsírral.
" Rátkő, főoltár.	" Gyarmath, Jézus Szíve oltár.
" Krakov n. két új oltár.	Heves m. Pétervásár, úrkoporsó.
" Hrádek, lourdesi oltár.	" Csehi, oltár.
" Szenie, főoltár és szószék.	" Gyöngyös, Mária-oltár.
" Bajna, lourdesi oltár.	Hajdu m. Egyek, lourdesi oltár.
" Csejthe, egész templom renoválása, 5 üvegablak, két új mellékoltár.	Hont megye. Ipolynyék, főoltár.
" Szered, Jézus- és Mária-szobor.	" Deménd, lourdesi oltár.
" Madunic, egész templom renoválása.	" Adács, úrkoporsó.
Pozsony m. Gerencsér, egész templom renoválása.	J.-N.-Kun-Szolnok m. Rákóczi, oltár.
" Sempte, Jézus- és Mária szobor.	" Török-Szt.-Miklós, oltár.
" A-Dombó, egész templom renoválása.	N.-Küküllő m. Bolya, főoltár és szószék.
" Pudmerie, egész templom renoválása.	Kolozs m. Bánffy-Hunyad, főoltár és szószék.
" Halmos, egész templom renoválása.	" Radnoth, főoltár és szószék.
" Kajal, új főoltár és szószék.	Moson m. Magyar-Kimle, új főoltár.
" N.-Sur, új főoltár, új mellékoltár és egész templom renoválása.	" Horvát-Kimle, templom renoválása.
" Jakabfalva, úrkoporsó.	" Páski, új mellékoltár és oltárkép-renoválás.
" Lamaes, új főoltár.	" Nezsider, főoltár.
" Cseszte, Jézus Szíve oltár.	" Hegyeshalom, egész templom renoválása.
" Szilines, főoltár renoválása.	" Kiliti, egész templom renoválása.
Komárom m. Alsó-Galla, új főoltár és mellékoltárak újítása.	Pest megye. Budapest, Angyal földi országos tébolydó-főoltár.
" Felső-Galla, egész templom újítása.	" Irgalmas nővérek, lourdesi oltár.
" Szent-Péter, lourdesi oltár.	" Erzsébet-kórház, oltár.
" Gyalla, új főoltár.	" Nagy-Maros, úrkoporsó.
" Bad, egész templom újítása és új főoltárkép.	" Szent-Iván, úrkoporsó.
" Kőrth, lourdesi barlang szoborral.	" Fajsz, oltár.
Esztergom m. N.-Ölyved, Jézus Szíve oltár.	" Adony, Szt.-Háromság oltár.
Bács megye. Szántova, oltárújítás.	" Pomáz, főoltár.
" Ó-Szivac, lourdesi oltár.	" Taksony, főoltár.
" Baja, templom-renoválás.	" Jakabszállás, lourdesi oltár.
	" Kóka, Jézus- és lourdesi oltár.
	Szabolcs m. Tisza-Eszlár, új főoltár és mellékoltárak.
	" Nyiregyháza, úrkoporsó.
	" Sibinj, főoltár újítja a

KRAUSE JÓZSEF

templomberendezési műterme
Selmebánya (Hontmegye).

11-52.

Dús választék mindennemű templomi felszerelvényekből.

Mindennemű oltárok, szószékek, Urkoporsók stb. megrendelés szerint saját jól berendezett műhelyemben bármely stíl és rajz szerint csinosan, szolidan és a legújanyosabban készíttetnek el.

Elvállalom régi oltárok, szobrok, szószékek, keretek stb. valamint egész templomok belső berendezését, alapos újítását, festését, márványozását és aranyozását, ugyszintén azoknak átalakítását: mindezeket nem mások közreműködésével, de saját műhelyemben készíttetnek. A templomokban eszközölt munkákról az árjegyzékeimben kitéve a helyben készíttetnek. A templomokban eszközölt munkákról az árjegyzékeimben kitéve a helyben készíttetnek. A templomokban eszközölt munkákról az árjegyzékeimben kitéve a helyben készíttetnek.

A többi között a következő munkákat végeztem:

Steffultó. (Hont m.) Oltárok újítva, a templom festve és új gyóntató-szék.	Zsarnóca. (Bars m.) Kalvária kápolnájába egy Jézus sz. Szíve oltár.
Léva. (Bars m.) Templom festve, egyes oltárok újítva és 4 db. új Cherubin.	Nagy-Szuha. (Gömör m.) Egy új Jézus sz. Szíve szobra.
Léva. Zárda-kápolna festése és egy új góth-stylü oltár.	Tesmag. (Hont m.) Egy új és egy régi oltár újítva.
Léva. Kórház-kápolna újbóli festése és oltár újítva.	Kemence. (Hont m.) Egy oltár és szószék újítva, a templom festve és egy új Lourdi oltár.
Selmebánya. (Hont m.) Kalvárián a keresztjáró út, valamint az ottani templomok megújítása.	Bélabánya. (Hont m.) Egy fő és két mellék új oltár és a templom festve.
Selmebánya. Katharina-templom részére egy új mellékoltár.	Hodrusbánya. (Hont m.) Oltárok újítva és a szentély festve.
Selmebánya. Erzsébet kápolna részére egy tölgyfából készült góth-stylü oltár.	Pozsony-Beszterce. (Pozsony m.) Egy új feltámadás.
Selmebánya. Havi boldogasszony-templom részére egy góth-stylü oltár.	Garam-Rév. (Bars m.) Egy Lourdi oltár újítva és a templom festve.
Vihnye. (Bars m.) A fő- és 2 mellékoltár szentségtartója újítva.	Tövis. (Zólyom m.) Egy új szent sir.
Hont-Besenyő. (Hont m.) Két oltár és egy szószék újítva.	Zaluzsány. (Gömör m.) Egy új Jézus sz. Szíve oltár.
Alsó-Almás. (Hont m.) Egy új római stylü főoltár, gyóntató-szék és templom festése.	Dalmad. (Hont m.) Egy új főoltár, Nep. sz. János köszöbor és a templom festve.
Ipolyságh. (Hont m.) Egy Lourdi és egy Jézus szent Szíve oltár sz. serral.	Jakabfalva. (Zólyom m.) Egy új góth stylü mellékoltár.
Hosszúfalu. (Nyitra m.) A templom festve és oltárok s szószék újítva.	Urmény. (Nyitra m.) Egy sz. József szobor állványnyal.
Egeg. (Hont m.) Egy új Lourdi és egy Jézus szent Szíve oltár.	Nagyvárad. (Bihar m.) A kórház kápolnája részére egy új főoltár.
Vámos-Ladány. (Bars m.) A templom festve és egy új Lourdi oltár.	Magaslak. (Hont m.) Két új mellékoltár és keresztjáró út.
Repistye-Váralja. (Bars m.) Egy új góth-stylü oltár.	Szt-Antal. (Hont m.) Egy szent sir és egy nagy zászló.
	Aranyosmaróth. (Bars m.) Egy új Jézus sz. Szíve szobra állványnyal.
	Szélakna. (Hont m.) Ot oltár, egy szószék újítva és egy új sz. sir.
	Lesenye. (Hont m.) Egy új Lourdi és 1 új Natália szobor.

HIRDETMÉNYEK

NYITRAMEGYEI SZEMLE

részére jutányos áron felvétetnek a kiadóhivatalban.

Szuperfoszfát,

kainit, chilisalétrom, kénsavas-káli, kénsavas-ammoniak,

Szőlőtrágya-kompozíció

és egyéb műtrágyaféléket elismert kitűnő minőségben ajánl a

„HUNGÁRIA“

műtrágya, kénsav és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, VI. Váci-körút 21.

Részletes utasítások kívánatra ingyen és bérmentve.